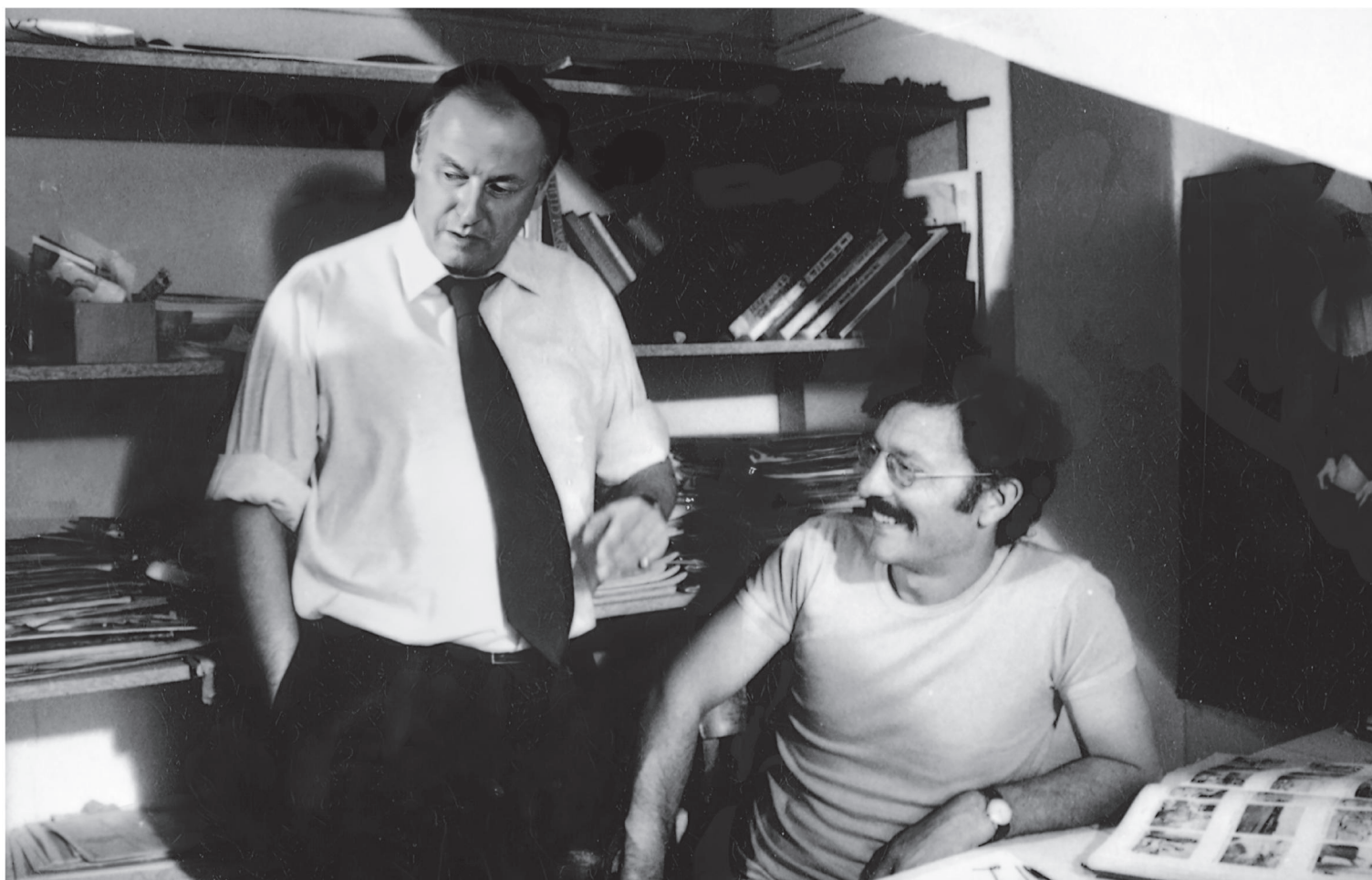

© DARGAUD

JEAN-PHILIPPE CHARLIER EN JEAN GIRAUD, CIRCA 1974.

MIKE STEVE DONOVAN, alias Blueberry, verschijnt op 31 oktober 1963 voor het eerst in nummer 210 van *Pilote*. Hij is het product van de rijke verbeelding van Jean-Michel Charlier, scenarist van onder andere *Buck Danny* en *Roodbaard*, en van het tekentalent van Jean Giraud, een groot liefhebber van science fiction, westerns en jazz die zijn strepen al heeft verdiend als leerling en medewerker van Jijé (met name voor *Jerry Spring*, op dat moment dé westernreeks bij uitstek in de Frans-Belgische strip).

In het begin is luitenant Blueberry slechts een van de vele personages in een ietwat 'brave' stripreeks over het leven in een legergarnizoen, het Fort Navajo waarnaar de reeks is vernoemd. Maar de ongedisciplineerde luitenant, tegelijk een keikop en een drinker, heeft een eigen morele code; kogels en tomahawks kunnen hem niet deren. En zo verovert Blueberry al snel de harten van de lezers en zet hij zichzelf in de schijnwerpers.

De komst van de antiheld is een verademing in de strakke, wat sullige stripwereld van die tijd. Jean-Michel Charlier heeft het zelf wel gehad met afgeborstelde modelmilitairen zoals Buck Danny of Tanguy. Hij wil een minder conventionele stripheld, een anticonformist. Jean Giraud stelt voor om de rebel te modelleren naar Jean-Paul Belmondo: een sympathieke, guitige schavuit met een bokseersneus, die niet alleen past bij het personage maar ook in de smaak valt bij de jeugd van de jaren 60.

Vanaf het begin doorbreekt Giraud de grafische codes van de strip. Hij gebruikt een originele kadrering, en zijn dynamische decoupagina wordt steeds filmischer naarmate de reeks vordert. De eerste albums zijn nog duidelijk schatplichtig aan Jijé (die Giraud overigens zal vervangen voor een aantal platen van *Dreiging in het westen* en *De lange weg naar Cochise*), maar de jonge tekenaar maakt indruk met zijn grafische volwassenheid en zijn eigen stijl. De scenario's van Jean-Michel Charlier zijn gebaseerd op goed gedocumenteerde historische gebeurtenissen. Dat geldt al voor het eerste verhaal, over een waargebeurde slachting die aan de apaches werd toegeschreven en in een indianenoorlog ontaardde. Die historische getrouwheid wordt zijn

handelsmerk in de hele reeks. De sterke alchemie tussen de twee auteurs tilt *Blueberry* naar een hoog niveau.

Het klassieke westernverhaal à la John Ford van de eerste vijf albums (*Fort Navajo*, *Dreiging in het westen*, *De eenzame adelaar*, *De lange weg naar Cochise*, *Oorlog of vrede*) wordt gevolgd door een one-shot, *De man met de zilveren ster*, een verhaal dat dicht aanleunt bij Howard Hawks' klassieker *Rio Bravo* (een favoriet van Charlier, die altijd met verschillende reeksen tegelijk bezig is). In de albums *Het ijzeren paard*, *De man met de ijzeren vuist* en *Vlakte der Sioux* blijft de historische achtergrond (de aanleg van de spoorlijn) sterk aanwezig, maar het realisme wordt iets rauwer, mede geïnspireerd door de opkomende spaghettiwestern en de films van Sam Peckinpah: de personages zien er havelozer en smeriger uit, een effect dat geaccentueerd wordt door het gebruik van arcering. De ogenschijnlijk slordige tekenstijl is nog altijd even dynamisch en wordt steeds virtuozer. De volgende albums, *Generaal Geelkop*, *De mijn van Prosit* en *Het spook van de goudmijn*, zijn meesterwerken op het gebied van inktting, enscenering en inkleuring, en ook Charliers scenario's zijn van een hoog niveau. De waanzinnige ambitie van een generaal die bereid is onschuldige indianen af te slachten om een ster aan zijn uniform toe te voegen, en de obsessieve zoektocht naar het goud van Prosit Luckner: het zijn verhalen die putten uit diepmenselijke dramaturgische bronnen, in een decoupagina die soms neigt naar expressionisme. Het verhaal rond het spook van Prosit flirt met het fantastische, zonder volledig de magische toer op te gaan. Ook in de albums *Chihuahua Pearl*, *De man die \$500.000 waard was* en *Ballade voor een doodskist* speelt goud een hoofdrol, maar ditmaal gaat het om de goudschat van de Confederatie. Met *Chihuahua Pearl* verschijnt een sterk vrouwelijk personage ten tonele, een soort Milady van het Westen, geldbelust, opportunistisch en gevaarlijk, maar ook slim en onvervaard, en tegelijk partner en tegenstander van Blueberry. *Vogelvrij verklaard* en *Angel Face* sluiten dit rijtje albums af met een spannende, in paranoia gedrenkte samenzweringsplot. Na deze verwickelingen is Blueberry een outlaw. Hij slaat opnieuw op de vlucht en duikt onder bij de indianen. *Gebroken neus*, *De lange mars* en *De ongrijpbare Navajo's* en vervolgens *De laatste kaart* en *Het einde van de lange rit* verbinden op briljante wijze alle losse eindjes van de verhaallijnen die begonnen in *Chihuahua Pearl* en *Generaal Geelkop*.

In 1989 overlijdt Jean-Michel Charlier, wanneer hij met Jean Giraud bezig is aan *Arizona Love*, het verhaal van een gedoemde liefde, een plot die sterk in contrast staat met de paranoïde en existentiële intriges die eraan voorafgingen. De tekenaar besluit om het album alleen af te werken. Daarna duurt het tot 1995 voor Giraud de reeks hervat. Hij neemt zowel het scenario als de tekeningen voor zijn rekening voor vijf nieuwe albums: *Mister Blueberry*, *Schaduw over Tombstone*, *Geronimo de Apache*, *O.K. Corral* en *Dust*. Giraud construeert deze albums rond de broers Earp en Clanton en het beroemde duel bij O.K. Corral. Mike is ouder geworden, bedachtzamer en hij brengt het grootste deel van zijn tijd door aan een pokertafel, terwijl men om hem heen blijft leven, vechten en doodgaan. In de bergen en in Blueberry's herinnering zwerft Geronimo rond als een schaduw.

WAAROM IS BLUEBERRY ZO'N FASCINEREND PERSONAGE?

Blueberry is veel dingen: een vluchteling, ten onrechte beschuldigd van moord, die zijn heil zoekt in het leger; de zoon van een slavenhouder, die tijdens de burgeroorlog voor het andere kamp kiest, dat van de Unionisten; luitenant in de cavalerie, maar een die opkomt voor de indianen; spion, op zoek naar een schat voor het leger; beschuldigd van verraad en opnieuw op de vlucht; dupe van een complot tegen de president van de Verenigde Staten; een bedremmelde aanbiddier; een pokerspeler die zijn leven en ziel vergooit aan de speeltafel. Zijn spoor volgend leren we een figuur kennen die zowel door zijn lotgevallen als door zijn gebreken wordt getekend. Hij is niet bezig met het oplossen van zijn tegenstellingen, maar probeert de beproevingen en trauma's te overleven die het lot en de auteurs op hem afsturen. Maar door zijn strijd lust, zijn sluwheid, zijn loyaliteit jegens zijn vrienden en zijn rechtvaardigheidsgevoel is hij ondanks alles een positieve held. Blueberry is een van die protagonisten die de volle laag krijgen maar doorzetten en doen wat ze moeten doen, en op dat punt is hij een klassieke held. Zijn fouten en omzwervingen maken hem tot een diepmenselijke figuur die herinnert aan de romantische helden van Victor Hugo.

Deze tekst toont alleen maar het topje van de ijsberg Blueberry. Ook na 62 jaar blijft het werk van Jean-Michel Charlier en Jean Giraud verbazing opwekken bij wie het ontdekt of herontdekt. Dat heeft natuurlijk voor een groot deel te maken met het buitengewone talent van de twee makers*. Maar er is meer dan dat: Blueberry bezit een soort magie die je niet kunt uitleggen, een alchemie die ervoor zorgt dat het geheel veel meer is dan de som der delen. Een inspiratie...

In het spoor van Blueberry is een hommage van auteurs met verschillende achtergronden. Een eerbetoon aan deze stripfiguur die op ons netvlies is gebrand, te paard, op de vlucht, op zoek naar een verloren schat, met zijn eeuwige vermoede cool, rondtrekkend door prachtige canyons, woestijnen onder een loden zon, grimmige grensstadjes...

Hartelijk dank aan de auteurs die bereid waren aan dit boek mee te werken. Sommigen onder hen bleven dicht bij het origineel, anderen namen meer afstand of kozen voor een meer humoristische benadering, maar allen gingen ze ervoor met 'hun' Blueberry. 29 auteurs, 14 verhalen en evenveel illustraties: het weerspiegelt de passie die Blueberry nog altijd losweekt. De reeks wordt dan ook terecht beschouwd als de grootste westernreeks in de Frans-Belgische strip, en een mijlpaal in de geschiedenis van de 9e kunst.

Wij wensen je veel leesplezier.

DE UITGEVER

★ Het plaatje is onvolledig zonder de parallelle reeksen *De jonge jaren van Blueberry* (21 delen, scenario van Jean-Michel Charlier, later François Corteggiani, tekeningen van Jean Giraud, later Colin Wilson en Michel Blanc-Dumont) en *Marshal Blueberry* (3 delen, scenario van Jean Giraud, tekeningen van William Vance en later Michel Rouge) en het tweeluik *Een avontuur van luitenant Blueberry* door Christophe Blain (tekeningen en scenario) en Joann Sfar (scenario).

“

De spannende *Blueberry*-scenario's die Jean-Michel Charlier schreef waren voor mij als tiener een echte openbaring. Bij het schrijven van dit snelle eerbetoon voelde ik me dan ook heel klein, alsof hij meekeek over mijn schouder!

JEAN-FRANÇOIS VIVIER

SCENARIO

“

In de jaren 60 ging ik elke donderdag met mijn zakgeld het wekelijkse nummer van *Pilote* kopen. Ik popelde om de nieuwe avonturen van mijn favoriete held te ontdekken: luitenant Blueberry in de *Fort Navajo*-reeks! Ik was gepassioneerd door westernfilms en dankzij *Blueberry* kon ik thuis dezelfde magie beleven als in de filmzaal. Op een dag hoorde ik dat Jean Giraud zou signeren bij Drugstore in Saint-Germain-des-Prés. Ik nam de pendeltrein en kwam oog in oog te staan met GIR himself! Ik was nog heel jong en was zo onder de indruk dat ik met lege handen naar huis terugkeerde. Ik had hem niet durven aan te spreken...

Twintig jaar later, toen ik voor *Pilote* werkte en zelf honderden platen had getekend, vooral westernstrips zoals *Jonathan Cartland*, zat ik op een ochtend op het festival van Angoulême een koffietje te drinken. Plots dook Jean op. Hij stelde me voor om *De jonge jaren van Blueberry* over te nemen. En zo was de cirkel, of beter gezegd, de ring van Moebius, rond...

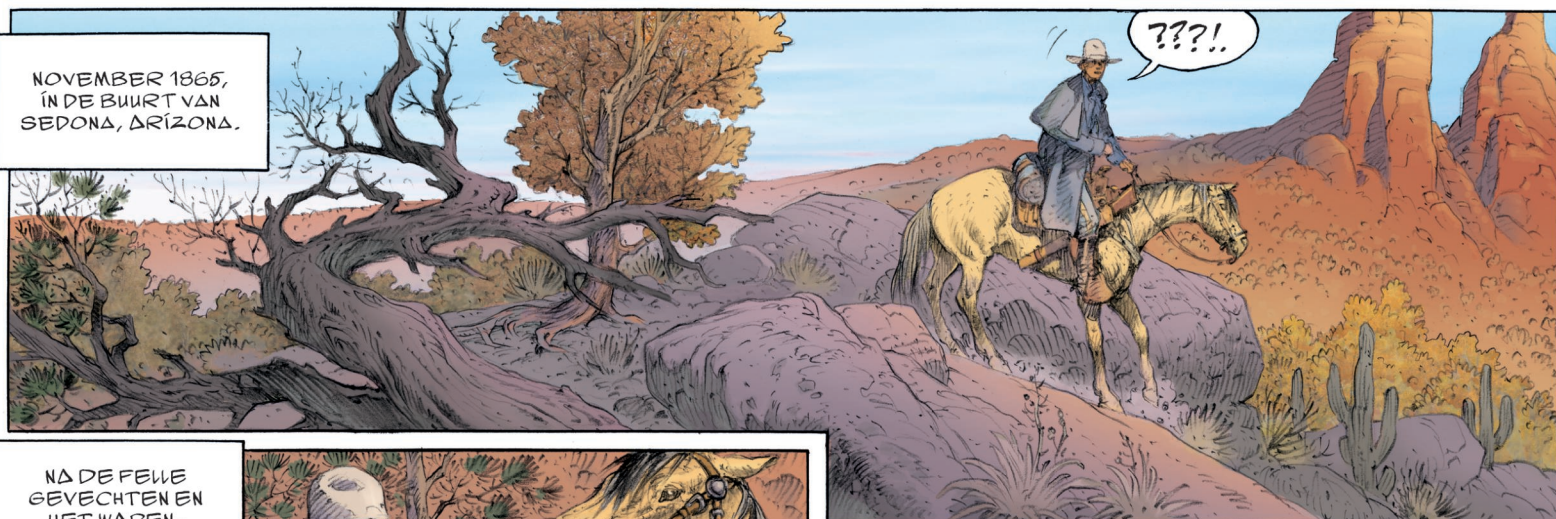
MICHEL BLANC-DUMONT

TEKENINGEN

JOCELYNE CHARRANCE

INKLEURING

NOVEMBER 1865,
IN DE BUURT VAN
SEDONA, ARIZONA.

NA DE FEWE
GEVECHTEN EN
HET WAPEN-
GEKLETTER IS EEN
VREEMDE RUST
NEERGEADAID...

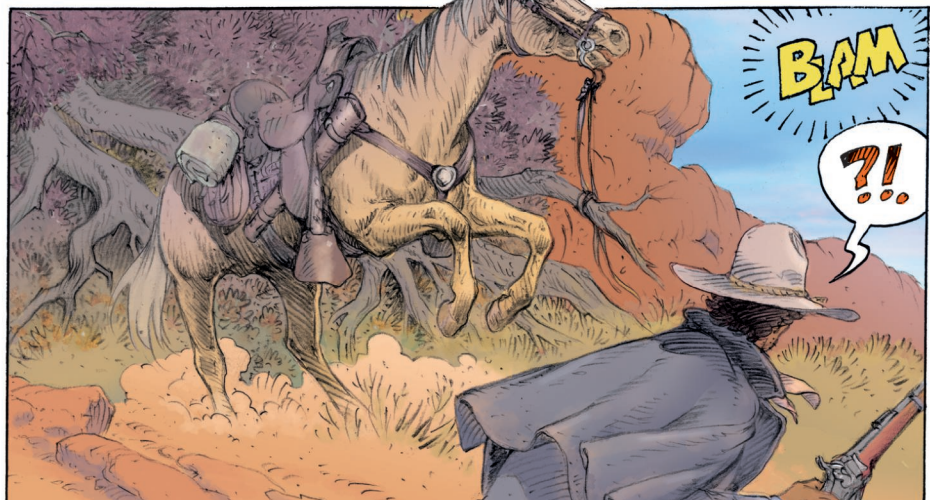
LUITENANT BLUEBERRY KAMPT MET
TEGENSTRIJDIGE GEVOELENS.

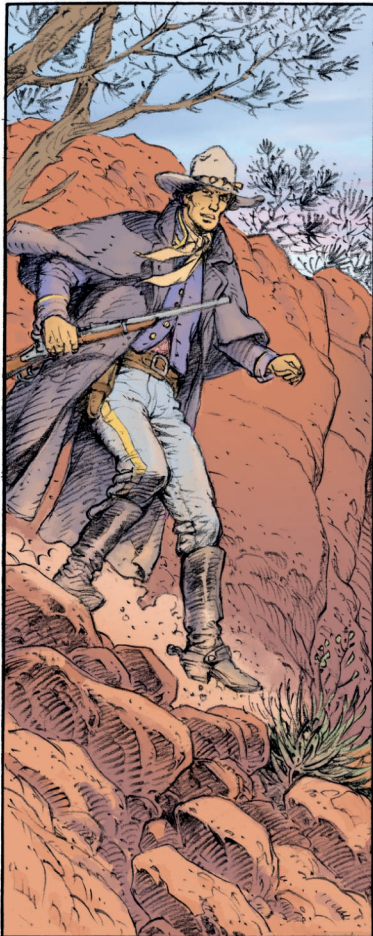

HIJ HEEFT ZOVEEL GEWELD
MEEGEMAAKT DAT DE VREDIGE
NATUUR HEM VERONTRUST.

VIER JAAR OORLOG EN
WREEDHEDEN HEBBEN EEN
WRANGE SMAAK NAGELATEN.

JE HEBT IN
DE OORLOG
GEVOCHTEN...?

YEP...

GETTYSBURG, ATLANTA,
KANSAS... EN VELE ANDERE.
MEER DAN MIJN LIEF WAS.

EEN SLOK WHISKY
OM JE OP TE
WARMEN?

BEDANKT... IK HEB OVER
JE GEHOORD, WEET JE
DAT? JE BENT NOG
JONG, MAAR NU AL
EEN LEGENDE.

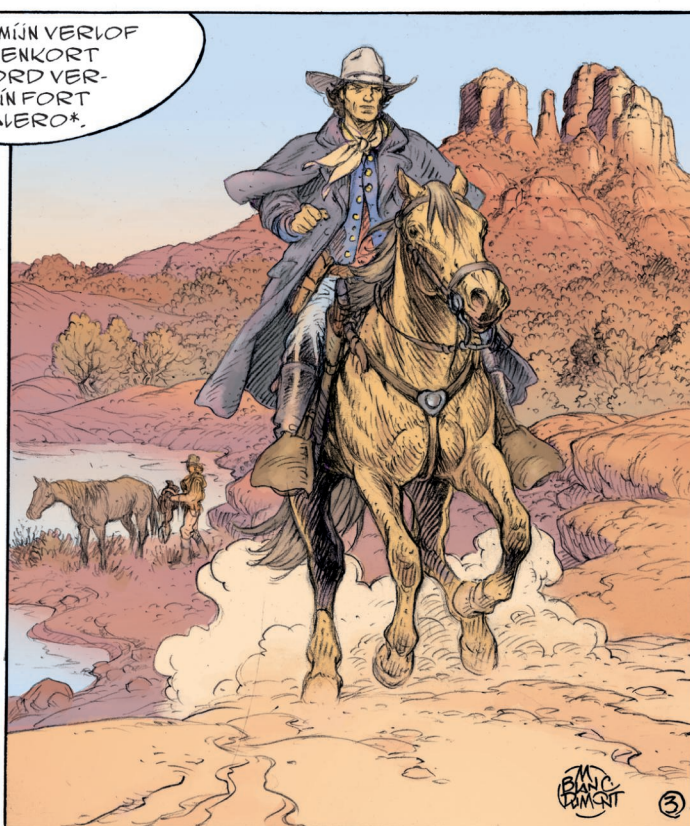

SOMS KIEST HET
LEVEN IN ONZE
PLAATS...

WIL JE EEN
EINDJE SAMEN
REIZEN?

SORRY, MAAR MIJN VERLOF
LOOPT BINNENKORT
AF. IK WORD VER-
WACHT IN FORT
MESCAERO*.

OKÉ. JAMMER,
IK HAD JE GRAAG
BETER LEREN
KENNEN.

IK MOET
ERVAN-
DOOR.

* EERSTE AANSTELLING VOOR BLUEBERRY IN DE BURGEROORLOG. ZIE HET ALBUM SCHADUW OVER TOMBSTONE.

STEFANO CARLONI

DANIEL GOOSSENS